

STIFTELSEN HOFMANSGAVE
Hofmansgave Godskontor
Hofmansgavevej 27
5450 Otterup

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og Miljø

28. november 2024

Sagsnummer
S2024-2690

Dokument nr.
D2024-175424

Cpr./CVR-nr/Ejd.nr.
9432804

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Hvis du ønsker at sende sikker
post, skal du sende fra
"Borger.dk" eller "Virk.dk".

www.nordfynskommune.dk

Kommunens databeskyttelsesrådgiver:
Tlf.: 64828192
E-mail: dpo@nordfynskommune.dk

Lovliggørende tilladelse efter Kystbeskyttelsesloven til etablering af skråsikring ved Halshusene til Enebærodde

Nordfyns Kommune har den 30. september 2022 modtaget ansøgning om at etablere kystsikring i form af skråsikring langs Halshusene til Enebærodde på matr. 1p Hofmansgave Hgd., Norup tilhørende Hofmansgavevej 11, 5450 Otterup.

Ansøgningsmaterialet har efterfølgende været i fire ugers høring fra d. 7. oktober 2022

til d. 4. november 2022, og det ansøgte er etableret i perioden 4. september – 30. november 2023.

Ansøger var Nordfyns Kommune og ejer af matriklen Stiftelsen Hofmansgave.

Kystsikring består af skråsikringen, der blev bygget op som en brudstenssikring. Kystsikringen er etableret for at sikre mod akut erosion af adgangsvejen ud til Enebærodde.

Den ansøgte kystsikring er etableret på to strækninger, herefter betegnet Strækning 1 og Strækning 2.

Ansøgningsmaterialet fremsendt af SWECO, fremgår af bilag 1.

Afgørelse

Nordfyns Kommune meddeler hermed lovliggørende tilladelse efter kystbeskyttelseslovens¹ § 3 til de etablerede stensikringer på de to strækninger 1 og 2. Strækningerne ses af kortet herunder fra myndighedsrapporten (bilag 1).

Figur 1: Strækning 1 og 2 hvor kystsikringen er etableret (ortofoto fra 31. marts 2021)

¹ Bekendtgørelse nr. 73 af 18. januar 2024. Bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse m.v.

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår:

1. Skråningssikringen og nabostrækningerne skal årligt og efter hver større storm gennemgås for skader og evt. udbedres.
2. Ansvar for udførslen af vedligeholdet af skråsikringen tilfalder matrikelejereren.
3. Hvis ejerskabet af skråningssikringen overdrages til anden part, skal Nordfyns Kommune orienteres om dette.

Baggrund

Halshusene er den eneste adgang for køretøjer til Enebærodde, hvor der blandt andet er behov for tilsyn af græssende dyr, adgang til Martinegården og Enebærodde Fyr. Enebærodde er derudover en af de største naturoplevelser i Nordfyns Kommune, hvor vejen sikrer god adgang for både gående og cyklende besøgende. Vejen er desuden den eneste adgang for brand- og udrykningskøretøjer til odden.

På de ansøgte strækninger har der tidligere været forsøgt både etablering af skråsikring med beton samt etablering af træhøfder og stenhøfder. De forskellige tiltag har øjensynligt haft en kortvarig virkning, men manglende vedligeholdelse har gjort dem ineffektive.

Behovet for kystsikringen på strækningen er beskrevet i myndighedsrapporten i bilag 1's afsnit 2 '*Behov for kystbeskyttelse samt eksisterende beskyttelse*', afsnit 4 '*Udfordringer mellem kystbeskyttelse og natur*' og afsnit 5 '*Morfologien i området*'.

Sandvandringen i områder er mod sydøstlig retning.

Opstrøms sedimentvandringen er der igangsat komplimenterende kystsikrende tiltag i form af sandfodring på udvalgte strækninger fra Egebjerggård til Halshusene. Sandfodringerne bidrager til at vedligeholde sandtransporten på hele strækningen, og vil ligeledes have en afledt effekt på sandvandringen til Enebærodde. Sandfodringen udføres af Det Nordfynske Kystsikrings-, Dige-, og Pumpelag.

I Kystdirektoratets værktøj Kystplanlægger ligger strækningen inden for strategistrækning F1.05.01. Strækningen har strategiforslag om at acceptere oversvømmelses- og erosionsfaren.

Af Kystplanlægger fremgår det, at der er en begrænset oversvømmelsesfare på vejen ved en 50-årshændelse i 2020. Denne oversvømmelsesfare er dog udbredt på vejen ved en 50-årshændelse i 2070.

Det fremgår ligeledes, at strækningen er udsat for en akut erosion ved en 50-årshændelse i 2020. I praksis har lodsejer og Nordfyns Kommune observeret, at der er akut erosion ved en 1-5årshændelse. Ved en 50-årshændelse i 2070 angives betydelige kroniske og akutte erosioner på strækningen, og det må forventes at vejen helt forsvinder over en kort årrække uden vedligehold.

Ansøger har vurderet anlæggets levetid til minimum 25 år. Levetiden er afhængig af, at der udføres et løbende vedligehold af de skader, der måtte opstå efter storme.

Med nærværende projekt er der ansøgt om at renovere den eksisterende skråsikring til vejens kote, således at den akutte erosion af vejassen stoppes. Det ansøgte projekt vil ikke modvirke oversvømmelse af vejen ved stormflod. Oversvømmelse vurderes at være et passerende og begrænset problem inden for den valgte sikringsperiode. Der er således ingen bygninger eller anden skrøbelig infrastruktur, der oversvømmes på strækningen.

Der er i projektet identificeret punkter, hvor vejen ligger meget lavt. Vejen er i forbindelse med etableringen af kysikringen her hævet, så skråningssikringen i dag fremstår ensformig, både landskabeligt og funktionelt (figur 3).

Projektet er beskrevet i detaljer i myndighedsrapportens bilag 1.

Figur 2: Venstre: Strækning 1 før etableringen af skråsikringen foran vejen (billede fra d. 17. august 2022) og den etablerede skråsikring på strækning 1 til højre (billede fra d. 16. januar 2024).

Forhold til anden lovgivning

I de følgende afsnit fremgår Nordfyns Kommunes vurderinger ift. de for området relevante temaer i kommuneplanen, samt vurderinger i fm. anden lovgivning som indeværende tilladelse erstatter, jf. §3a i kystbeskyttelsesloven.

Nordfyns Kommune henviser til myndighedsrapporten i bilag 1 i forhold til det tekniske anlæg, særligt afsnittene 6 'Forundersøgelser', 7 'Ønsket projekt', 8 'Løsningsforslag' og 9 'Miljøforhold og Natura 2000-væsentlighedsvurdering'.

Kommuneplanen

Værdifulde geologiske områder

Værdifulde geologiske områder er dem som rummer de største landskabelige beskyttelsesinteresser, og de omfatter områder med særlige udsigtsforhold samt lokaliteter, hvor landskabsformerne afviger markant fra omgivelserne. De geologiske interesser knytter sig især til kystlandskabet og de geologiske landskabstræk som åse, ådale, tunneldale, randmorænebakker, dødislandskaber m.v. Enebærodde er udpeget som et særligt geologisk område pga. sin særegne opbygning af strandvolde.

Da skråsikringen er placeret på Enebærodde's nordlige kyst i zonen mellem stand og vej, vurderer Nordfyns Kommune ikke at Enebærodde's særlige opbygning af strandvolde er blevet påvirket af kysikringen. Sikringen holder sig desuden i kote med vejen, hvorfor Nordfyns Kommune heller ikke vurderer at udsigtsforholdene er blevet forværret.

Særlige beskyttelsesområder med geologisk og/eller landskabelig interesse

De særlige landskabelige og geologiske beskyttelsesområder er oprindeligt udpeget af Fyns Amt, og de omfatter områder med særlige udsigtsforhold eller hvor landskabsformerne afviger markant fra omgivelserne. De vurderes at være særligt sårbare over for byudvikling, større tekniske anlæg, bebyggelse, infrastruktur, råstofindvinding og tilplantning.

Nordfyns Kommune vurderer, at den etablerede kysikring ikke har forværret områdets særegne opbygning af strandvolde, der ligger til grund for den særegne landskabelige form eller de særligt gode udsigtsforhold. Anlægget har alene sikret vejens stabilitet og hindrer ikke udsigten eller indtrykket af kysten (se evt. figur 3)

Større sammenhængende landskaber

De større sammenhængende landskabsområder omfatter særligt de betydelige landskabsværdier, der er tilknyttet de velbevarede hovedgårdslandskaber. De vurderes at være særligt sårbare overfor større tekniske anlæg og byudvikling.

Nordfyns Kommune vurderer, at det etablerede kystsikringsanlæg ikke kan sidestilles med et større teknisk anlæg, og at det etablerede derfor ikke er i strid med udpegningsgrundlaget.

Uforstyrrede landskaber

De uforstyrrede landskaber er områder på over 50 ha, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastruktur og bymæssig udvikling. Med større tekniske anlæg sigtes hovedsageligt mod høje og synlige anlæg.

Nordfyns Kommune vurderer, at det etablerede kystsikringsanlæg ikke kan betegnes som et højt eller synligt teknisk anlæg, og det vurderes derfor ikke at være i strid med formålet med udpegningen som uforstyrret landskab.

Økologiske forbindelser

De økologiske forbindelser er arealer, som i særlig grad binder eksisterende natur sammen. Disse skal søges kædes sammen, friholdes for anlæg og byudvikling samt sikre korridorer for dyre- og plantelivet.

Det etablerede kystsikringsanlæg har ikke fjernet beskyttet natur eller værdifulde korridorer for dyre- eller plantelivet. De sammenhængende strandenge mod syd vil uden tvivl være at foretrække for både planter- og dyr, hvorimod skråningen ligger meget tæt på den relativt højt trafikkerede vej til Enebærodde. Skråningssikringen kan ikke afvises at bidrage positivt som korridor for mindre dyr, som ikke bryder sig om at bevæge sig i det åbne, og som i stensikringen kan bevæge sig i relativ sikkerhed fra rovdyr.

Nordfyns Kommune vurderer, at det etablerede kystsikringsanlæg ikke er i strid med temaet i kommunalplanen om økologiske forbindelser.

Figur 4: Strandeng syd for vejen ved strækning 1.

Kystnærhedszonen

Kystsikringsanlægget ligger inden for udpegningen i kommunalplanen for 'kystnærhedszonen'. Heri må anlæg kun placeres, hvis der foreligger en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære placering, samt at anlægget skal indpasses i landskabet.

Nordfyns Kommune vurderer, at der i sagens natur foreligger en særlig funktionel begrundelse for at kystsikringsanlægget ligger kystnært, og at kystsikringen er indpasset i landskabet.

Naturbeskyttelsesloven

§3 natur

Ved Nordfyns Kommunes besigtigelse af arealet d. 21. februar 2024 blev det konstateret at der er inddraget en smal bræmme af §3-strandengsvegetation i skråsikringens areal. Den del af strandengen, der er blevet påvirket fremgår på luftfoto med en ringe vegetationsdækning, hvilket er forventeligt for en strandengsvegetation i erosionszonen. Såfremt skråsikring ikke var blevet udført, ville vegetationen alligevel være gået til grunde inden for en årrække pga. kysterrosionen. Det er kommunens vurdering, at den samfundsmæssige interesse i naturbevarelsen jf. naturbeskyttelseslovens § 3 i dette konkrete tilfælde er mindre end den samfundsmæssige interesse i opfyldelse af lovens formålsbestemmelse om at sikre og bevare offentlighedens adgang til naturen – i dette tilfælde den særegne natur på Enebærodde.

En mindre del af strandengen har ligeledes været anvendt som arbejdsareal og fremstår ved besigtigelsen som en bar sandflade. Arealet har hidtil være tæt bevokset af den invasive art rynket rose. Det vurderes at behandlingen af arealet har været naturforbedrende idet der er tale om nedslidning af rynket rose og dermed spirrebed for strandengsarter.

§26 Offentlighedens adgang på veje og stier

Nordfyns Kommune vurderer at kystsikringsanlægget samt renovering af vejarealet har medvirket til forbedret adgangsforhold til området.

Strandbeskyttelseslinjen

Kystsikringsanlægget ligger ligeledes inden for strandbeskyttelseslinjen. Formålet med denne er at beskytte de landskabelige, biologiske og rekreative hensyn langs kysten. Skråsikringen er opbygget på en sådan måde, at den ikke spærrer for færdsel langs stranden, hvorfor projektet ikke forværrer muligheden for de rekreative udfoldelser langs kysten.

Nordfyns Kommune vurderer, at kystsikringen ikke forværrer de biologiske værdier i såvel området generelt som inden for strandbeskyttelseslinjen.

Nordfyns Kommune vurderer, at det etablerede kystsikringsanlæg ikke synes voldsomt i landskabet, da det flugter med vejen. I forbindelse med projektet er tidligere tiders ukurante kystsikringsløsninger af beton desuden fjernet, hvorved der landskabeligt er fremkommet et mere ensartet udtryk. Det er derfor kommunens vurdering, at de landskabelige forhold er tilgodeset i det etablerede.

Det vurderes af Nordfyns Kommune, at der ikke er negative kumulative effekter med projekter af ældre dato. Tidligere iværksatte kystsikringstag, træhøfder, stenhøfder og sandfodring, vil bidrage med positive kumulative effekter på strækningen generelt.

Fredning

Strækningen, hvor kystsikringen er etableret, ligger inden for fredningen for Enebærodde, hvor terrænenændringer som udgangspunkt ikke må foretages, jf. fredningens § 3. Dog følger der:

"Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der på Enebærodde efter nærmere aftale mellem ejeren og Fyns amtsråd udvindes grus og sand til brug for kystsikringsarbejder, eller for øvrige terrænenændringer der har forbindelse til kystsikring."

Nordfyns Kommune vurderer på denne baggrund ikke at det etablerede kræver dispensation fra Fredningen.

Habitatvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen²

² Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

Strækningerne ligger i udkanten af Natura 2000-område nr. 110, Odense Fjord. Natura 2000-væsentlighedsvurderingen blev opdateret efter høringen og fremgår af bilag 3.

Grundet projektets placering, størrelse og udformning vurderes det, at der ikke har været væsentlige negative påvirkninger på områdets integritet eller dets økologiske funktion. Herunder at anlægsfasen ej heller har udsat yngle- og rastepladser for fugle for væsentlige negative påvirkninger, idet kystbeskyttelsen er opført i strandzonen, hvor forstyrrelser fra bølger, gør det mindre attraktivt for fugle at yngle og raste. Yngle- og rastepladser på lokaliteten vurderes i stedet at lokalisere sig i den lave vegetation på de bagvedliggende strandenge. Kystsikringen bidrager til sikringen af disse strandenge. Den økologisk funktion vurderes således ikke negativt påvirket af den anlagte kystbeskyttelse.

Det blev ved en besigtigelse d. 21. februar 2024 konstateret at projektet ikke har medført en arealinddragelse af habitatnaturtyper, idet der ikke sker arealinddragelse. Der henvises til bilag 3 for yderligere detaljer.

Nordfyns Kommune vurderer, at projektet ikke kan forventes at have kumulative effekter på Natura 2000-området med andre kysttekniske anlæg i området, der inkluderer bølgebrydere, diger, skråsikringer og betonmure, alle placeret på så stor afstand af den nye kystbeskyttelse, at der ikke vurderes at være en intern påvirkning mellem anlæggene.

Som tidligere nævnt i redegørelsen, sandfodres der på kysten øst for den nye kystbeskyttelse, der dog er placeret tilbagetrukket på stranden, og derved uden at forhindre sandets naturlige vandring imod vest langs kysten. Der vurderes derfor ikke at være en kumulativ effekt på Natura 2000-område nr. 110, som følge af det etablerede.

Bilag IV-arter

Nordfyns Kommune har ikke kendskab til bilag IV-arter på strækningen eller på Enebærødde. Området er stærkt saltpåvirket samt lysåbent, og vurderes derfor uegnet som leve- og/eller rastested for bilag IV's planter, gnavere, krybdyr, insekter og de fleste padder. En undtagelse kunne potentielt have været strandtudsen og den grønbrogede tudse, der begge er tilpasset en del saltpåvirkning i deres foretrukne habitater. Arterne benytter sig af temporære eller lavvandede søer til at yngle og de raster i de tilstødende (strand)enge med lav vegetation i tør frostfri dybde. Erosionszonen, hvor skråningsanlægget er blevet etableret vurderes således ikke egnet for arterne.

Der er kendskab til et bredt udvalg af flagermus registreret nær Hofmansgave, og der må ligeledes forventes flagermus både ved Charlottelund-skoven og på selve Enebærødde. Idet projektet ikke har medført fældning af gamle træer med hulheder og sprækker vurderes det at der ikke har været en varig påvirkning af yngle- og rastelokaliteter for flagermus i området.

Jordbunden på Enebærødde er sandet og kan potentielt udgøre en yngle- og rasteområde for markfirben. Det konkrete areal, hvor skråningsanlægget er etableret er i erosionszonen, der jævnligt påvirkes af havvand. Markfirben raster- og yngler i jordhuller i veldrænet sandjord. Bølgezonen, som skråningsanlægget er placeret i, udgør således et for ustabil miljø, for at kunne udgøre yngle- og rasteområder for markfirben.

Nordfyns Kommune vurderer, at det etablerede ikke har forværret området som leve- eller rastested for flagermus eller andre bilag IV-arter i området. Anlægsperioden vurderes ligeledes ikke at have haft en negativ effekt, da der ikke er udført anlægsarbejde i natteperioden.

VVM-vurdering

I forbindelse med ansøgningen har Nordfyns Kommune screenet projektet i relation til VVM-reglerne. Kommunen har her afgjort, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, jf. § 9 i miljøvurderingsbekendtgørelsen³.

Helhedsløsning

Nordfyns Kommune vurderer, at det ikke er relevant at inddrage en større helhedsløsning på strækningen inden for anlæggets tidshorisont, da påvirkningen af nabostrækningerne forventes at være minimale. Der er dog sat vilkår for, at strækningerne gennemgås årligt, for at sikre, at et evt. problem med især læsideerosion opdages og håndteres tids nok.

Der henvises til afsnit 5.3 '*Konsekvensen af anlægget ift. erosions påvirkning af nabostrækningerne*' i myndighedsrapporten i bilag 1 for yderligere detaljer.

Alternative løsninger

0-alternativet havde været, at projektet ikke var blevet gennemført, hvilket forventeligt ville have medført betydelig og forværret akut erosion over de næste årtier. Vejen Halshusene har de seneste år krævet årlige reparationer, hvilket er tærende både på parternes økonomi, samt på de kystnære værdier. Ved et 0-alternativ ville det kunne forventes, at vejen til stadighed blev skyllet væk, med et nær årligt interval, samt at mængderne der bortskylledes vil stige over tid. Dette ville have medført forøgede reparationer og tilførsel af mere og mere materiale til vejen.

Det har tidligere i processen været overvejet, om vejen kunne forlægges indad på odden. Denne løsning er forkastet, da den indebærer et betydeligt indgreb i Natura 2000-områdets habitatnatur.

Samlet set vurderer Nordfyns Kommune, at den valgte løsning giver den bedste beskyttelse af værdierne bag skråsikringen set ift. den natur- og landskabsmæssige påvirkning.

Høring

Et udkast af tilladelsen har den 7. oktober 2022 været sendt i fire ugers høring hos myndigheder samt i offentlig høring på kommunens hjemmeside.

Nordfyns Kommune har modtaget høringssvar fra Kystdirektoratet den 4. november 2022.

Kystdirektoratets indsendte høringssvar, samt Nordfyns Kommunes kommentarer hertil, ses af bilag 6. Høringssvaret adresserede projektet i relation til læsideerosion, alternative metoder, strandbeskyttelseslinjen, herunder de forhold, som strandbeskyttelseslinjen varetager. Det endelige ansøgningsmateriale indeholdt derfor ændringer om disse emner i relation til høringsudkastet.

Nordfyns Kommune vurderer at den etablerede kystsikring er opført som angivet i det endelige ansøgningsmateriale inkl. dennes indarbejdede høringssvar, og kommunen vurderer derfor ikke at en ny høringsperiode er påkrævet, i fm. denne lovliggørende tilladelse.

Offentlighed

Afgørelsen annonceres offentligt på kommunen hjemmeside den 28. november 2024.

Hjemler og vejledninger

Den lovliggørende tilladelse til den etablerede kystsikring meddeles efter § 3 i kystbeskyttelsesloven.

VVM-screeningen er foretaget efter miljøvurderingslovens § 21.

³ Bekendtgørelse nr. 1375 af 21. juni 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Habitatvurderingen er foretaget i medfør af kysthabitatbekendtgørelsens § 3.

Benyttede vejledninger:

- Manual til behandling af kystbeskyttelsessager, Kystdirektoratet, april 2018.
- Vejledning om kystbeskyttelsesmetoder, Kystdirektoratet, december 2018.

Sagsanlæg

Kommunens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse.

Klageadgang

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og 1.800 kr. for virksomheder og foreninger. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest 4 uger efter offentliggørelsen af afgørelsen, dvs. inden den 28. december 2024

Venlig hilsen

Jan Larsen

Kystbeskyttelse- og Vandløbsmedarbejder
Direkte tlf. 20278843
janla@nordfynskommune.dk

Bilag

- Bilag 1 – Ansøgningsmateriale
- Bilag 1a – Spektralbølgemodellering
- Bilag 1b – Geoteknisk rapport
- Bilag 2 – Oversigtskort
- Bilag 3 – Natura 2000 væsentlighedsvurdering
- Bilag 4 – VVM-vurdering
- Bilag 5 – Høringssvar fra Kystdirektoratet
- Bilag 6 – Bygherres kommentarer af Kystdirektoratets høringssvar

Interessenter

Kopi af den endelige afgørelse er sendt til:

- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Nordfyn, nordfyn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordfyn, nordfyn@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk